

УДК 338.23(477)

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V53\(2025\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V53(2025)-23)

Кучмійова Т. С., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0001-5647-8167

e-mail: pisochenko@mnau.edu.ua

Мовсисян С. Х., здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0009-0003-6554-3233

e-mail: sashamovsisian@gmail.com

Булгаков Г. А., здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0009-0003-7947-0397

e-mail: gledbanb@gmail.com

Інфляційні тенденції в Україні: причини, наслідки, шляхи подолання

Анотація. У статті досліджено інфляційні тенденції в Україні в умовах воєнного стану та економічної трансформації. Розкрито сутність інфляції як одного з ключових макроекономічних показників, що визначає стабільність національної економіки, рівень добробуту населення та ефективність державної економічної політики. Визначено, що сучасні інфляційні процеси мають складну багатофакторну природу, оскільки поєднують дію як монетарних, так і немонетарних чинників. З'ясовано, що на формування інфляційного середовища впливають руйнування виробничих потужностей, порушення логістичних зв'язків, енергетична нестабільність, скорочення трудових ресурсів, зростання державних видатків і девальваційні процеси. Доведено, що в умовах війни традиційні економічні моделі втрачають ефективність, а тому виникає потреба у переосмисленні механізмів державного регулювання інфляції та розробленні нових підходів до антиінфляційної політики. Проаналізовано особливості дії монетарної політики Національного банку України, зокрема роль облікової ставки, управління грошовою масою, валютного курсу та інструментів стримування інфляційного тиску. Охарактеризовано взаємозв'язок між монетарною, фінансовою та структурною політикою держави, який забезпечує макроекономічну рівновагу. Визначено, що відмова від емісійного фінансування бюджету, раціоналізація державних видатків та координація дій уряду і Національного банку стали важливими чинниками стабілізації цінового середовища. Узагальнено підходи до подолання інфляції через поєднання інструментів грошово-кредитного, валютного та фінансового регулювання. Наголошено на необхідності реалізації структурних реформ, спрямованих на відновлення виробничих потужностей, диверсифікацію енергетичних ресурсів, підвищення ефективності логістичних систем і стимулювання внутрішнього виробництва. Визначено, що формування стійкої антиінфляційної політики можливе лише за умови поєднання короткострокових стабілізаційних заходів із довгостроковими стратегіями економічного розвитку. Запропоновано напрями подальшого вдосконалення державної політики у сфері інфляційного регулювання, серед яких – підвищення прозорості рішень Національного банку, посилення координації між грошово-кредитною та фінансовою політикою, розвиток інструментів інфляційного таргетування та формування передбачуваних умов для бізнесу.

Ключові слова: інфляція; монетарна політика; цінова стабільність; індекс споживчих цін; облікова ставка; валютний курс; інфляція витрат; макроекономічна стабільність.

Kuchmiiova Tetiana, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Cybernetics, Computer Sciences and Information Technologies, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

Movsisian Sasha, Student of the Faculty of Management, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

Bulgakov Glib, Student of the Faculty of Management, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

¹Стаття надійшла до редакції: 25.10.2025

Received: 25 October 2025

Inflation Trends in Ukraine: Causes, Consequences, and Ways to Overcome

Abstract. Introduction. Inflation is one of the key macroeconomic indicators that reflects the level of economic stability, purchasing power, and overall welfare of the population. In wartime conditions, inflation in Ukraine has become a complex and multidimensional phenomenon that cannot be fully explained by classical economic models. The combined impact of supply shocks, production losses, logistical disruptions, energy dependence, labor migration, and fiscal expansion has generated strong inflationary pressures and challenged traditional instruments of monetary regulation. Therefore, the study of inflationary processes during the period of economic turbulence is of great theoretical and practical importance.

Purpose. The purpose of the article is to conduct a comprehensive analysis of inflationary trends in Ukraine during the wartime period, to identify the main monetary and non-monetary factors influencing price dynamics, and to determine the effectiveness of state regulatory measures aimed at stabilizing the macroeconomic environment and maintaining price stability.

Results. The research proves that the inflationary processes in Ukraine are driven by a combination of monetary, fiscal, and structural factors operating under conditions of uncertainty and resource constraints. The National Bank of Ukraine has played a decisive role in mitigating inflation through consistent monetary policy, control of the key interest rate, and stabilization of the national currency. Fiscal discipline, international financial assistance, and the gradual restoration of production and logistics capacities have also contributed to curbing price growth. The study emphasizes that the refusal of emission financing, the transition to inflation targeting, and coordination between monetary and fiscal policy were essential to reduce inflationary expectations and restore trust in financial institutions. Structural reforms in the energy and transport sectors, diversification of import supplies, and stimulation of domestic production are identified as long-term instruments for sustainable price stabilization. The findings highlight the importance of integrating short-term anti-inflationary measures with long-term development strategies to achieve balanced economic recovery.

Conclusions. Inflation control in wartime Ukraine requires a comprehensive and adaptive approach that combines monetary, fiscal, and structural policies. The results demonstrate that effective coordination between the government and the central bank, supported by international financial institutions, allows maintaining macrofinancial stability even under exceptional conditions. Achieving sustainable price stability is seen as a strategic goal of Ukraine's economic policy, forming the basis for post-war recovery, strengthening competitiveness, and ensuring social security. The study concludes that inflation management should not only focus on curbing price dynamics but also on creating favorable conditions for investment, innovation, and inclusive economic growth.

Keywords: inflation; monetary policy; price stability; consumer price index; key policy rate; exchange rate; cost-push inflation; macroeconomic stability.

JEL Classification: E31; E52; E62; O11; O23.

Постановка проблеми. Інфляція є одним із ключових макроекономічних показників, що визначає рівень економічної стабільності держави та добробут її громадян. Для України проблема інфляції набула особливої гостроти в умовах повномасштабної війни, яка спричинила потужні шоки з боку як пропозиції, так і попиту. Руйнування виробничих потужностей, порушення логістичних ланцюгів, блокада портів, енергетична нестабільність і скорочення трудових ресурсів призвели до зростання витрат та дефіциту товарів. Одночасно панічні настрої населення, міграція та зростання державних видатків підсилювали інфляційний тиск. Реакцією уряду та Національного банку України (далі – НБУ) стали жорсткі монетарні та фінансові заходи, зокрема підвищення облікової ставки та емісійне фінансування дефіциту бюджету. Це тимчасово загострило інфляційні процеси, які у 2022 році досягли 26,6 відсотків [1]. Завдяки заходам НБУ, стабілізації валютного ринку та міжнародній підтримці у 2023 році її рівень вдалося знизити до 5,1% [2], зберігається ризик повторного зростання цін під впливом воєнних та структурних факторів.

Актуальність проблеми зумовлена тим, що інфляційні процеси у воєнній економіці України мають багатофакторний характер і не вписуються у класичні теоретичні моделі. Вони поєднують монетарні, фінансові та структурні чинники, що взаємодіють в умовах невизначеності та дефіциту ресурсів. Це створює потребу у науковому переосмисленні

підходів до державного регулювання інфляції, розробленні ефективних інструментів антиінфляційної політики та формуванні комплексної стратегії забезпечення цінової стабільності в коротко- і середньостроковій перспективі. Саме тому дослідження інфляційних тенденцій, їх причин, наслідків та шляхів подолання є надзвичайно важливим для підтримання макрофінансової стійкості та відновлення економічного зростання у повоєнний період.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема інфляції та шляхів її подолання є центральною темою в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів. Теоретичні основи дослідження інфляції закладені в працях класиків економічної думки. Монетаристський підхід, найяскравішим представником якого є М. Фрідман, розглядає інфляцію як суто грошове явище, що виникає, коли темпи зростання грошової маси перевищують темпи зростання реального виробництва [7, с. 1-5]. Кейнсіанська теорія, розроблена Дж. М. Кейнсом, натомість пов'язує інфляцію з надлишковим сукупним попитом («інфляція попиту») або зі зростанням витрат виробництва («інфляція витрат») [8, с. 150].

Сучасні українські науковці активно досліджують специфіку інфляційних процесів у національній економіці. Так, І. Крючкова у своїх роботах акцентує увагу на багатофакторному характері української інфляції, де монетарні чинники тісно переплітаються

зі структурними проблемами економіки, такими як висока енергоємність та залежність від імпорту [4, с. 48]. В. Лагутін досліджує трансмісійні механізми монетарної політики НБУ, аналізуючи швидкість та повноту впливу зміни облікової ставки на споживчі ціни в умовах фінансової нестабільності [5, с. 30]. О. Барановський зосереджується на питаннях фінансової безпеки держави в контексті інфляційного тиску, вказуючи на ризики для боргової стійкості та стабільності банківської системи [6, с. 21].

Вагомий внесок у розуміння поточної ситуації здійснюють аналітичні звіти та прогнози міжнародних фінансових організацій, таких як Міжнародний валютний фонд (далі – МВФ) [9] та Світовий банк [10]. Вони надають комплексну оцінку макроекономічної ситуації в Україні, аналізують ефективність урядової політики та надають рекомендації щодо подальших дій. Окремо слід виділити регулярні інфляційні звіти та макроекономічні прогнози Національного банку України [3], які є основним джерелом даних про цілі та інструменти монетарної політики.

Однак, попри значну кількість публікацій, більшість існуючих досліджень були проведені до або на початковому етапі повномасштабного вторгнення. Унікальність поточного періоду, що характеризується веденням інтенсивних бойових дій, безпрецедентними обсягами міжнародної допомоги та швидкою зміною структури економіки, вимагає нового, комплексного аналізу. Невирішеною частиною загальної проблеми залишається оцінка довгострокового впливу війни на інфляційний потенціал економіки та розробка адаптивної стратегії монетарної політики на період війни та повоєнного відновлення.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є комплексний аналіз інфляційних процесів в Україні у 2022–2025 роках в умовах воєнної економіки, виявлення ключових монетарних, фінансових, валютних та структурних чинників, що впливають на динаміку цін, а також оцінка ефективності державних механізмів регулювання інфляції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інфляційні процеси в Україні протягом 2022–2025 років мали багатофакторний і гібридний характер, зумовлений одночасною дією внутрішніх та зовнішніх чинників. Початок повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року спричинив потужний інфляційний шок, який різко прискорив зростання цін. Якщо на початку року річна інфляція перебувала на рівні близько 10 %, то вже до кінця 2022 року вона досягла 26,6 %, що стало найвищим показником з 2015 року [1].

Основними факторами такого зростання стали руйнування виробничих потужностей та логістичних ланцюгів, стрімке подорожчання енергоносіїв на світовому ринку, ажіотажний попит на окремі товари та девальвація гривні. Найбільш відчутне зростання цін спостерігалось у транспортній сфері, де ціни

зросли на 42,9 % через дефіцит пального, а також на продукти харчування та безалкогольні напої (+34,4 %) внаслідок окупації південних регіонів і збільшення витрат на виробництво та доставку. Подорожчали предмети домашнього вжитку та побутова техніка (+26,5 %) через ускладнений імпорт і девальваційний тиск.

Вплив війни на інфляцію проявлявся не лише через шоки пропозиції, а й через фінансові чинники. На початку вторгнення уряд змушений був вдаватися до емісійного фінансування бюджету, що збільшувало грошову масу та створювало додатковий монетарний тиск. НБУ був змушений проводити значні зміни в обліковій ставці, підвищивши її з 10 % до 25 % у червні 2022 року, щоб підвищити привабливість гривневих заощаджень, обмежити споживчий попит і зв'язати надлишкову ліквідність у банківській системі. Водночас офіційний курс гривні зазнав різкої девальвації на 25 % у середині 2022 року, що також сприяло прискоренню інфляції через підвищення вартості імпортованих товарів.

У 2023 році відбулася значна стабілізація цінової динаміки. Завдяки послідовній монетарній політиці НБУ, стабілізації валютного ринку, налагодженню нових логістичних маршрутів та сприятливим врожаюм, річна інфляція знизилася до 5,1 відсотків [2]. Відмова від емісійного фінансування бюджету завдяки міжнародній допомозі обсягом близько 42,5 млрд дол США стала ключовим фактором зменшення монетарного тиску на економіку. Цей результат демонструє, що комплексні заходи, які поєднували жорстку монетарну політику та валютну стабілізацію, ефективно стримують інфляційні процеси навіть в умовах війни [11].

У 2024 році інфляційна динаміка залишалася відносно контрольованою. У першій половині року річна інфляція коливалася від 4,7 % у січні до 6 % у червні, що було зумовлено високою базою порівняння та поступовим відновленням виробничих і логістичних процесів. Однак у другій половині року під впливом сезонного зростання цін на продукти харчування, збільшення витрат на енергоресурси та пом'якшення монетарної політики НБУ інфляція почала прискорюватися, досягнувши 12 % у грудні 2024 року. Середньорічний показник склав близько 8,3 %, що відповідає очікуваним параметрам макроекономічної стабільності [12].

Перша половина 2025 року характеризувалася повторним прискоренням інфляції, що було пов'язано з підвищенням цін на енергоносії, сезонними коливаннями на продовольчому ринку та зростанням внутрішнього попиту через збільшення бюджетних видатків і соціальних виплат. Річна інфляція у квітні склала 15,1 %, у травні – 15,9 %, а у червні знизилася до 14,3 відсотків [13]. Водночас НБУ продовжував утримувати стримувальну монетарну політику, поступово знижуючи облікову ставку, щоб запобігти посиленню інфляційного тиску. За прогнозом

Національного банку, у другій половині 2025 року очікується поступове зниження інфляції до 8-9 %, що свідчить про повернення цінової динаміки до більш контрольованого рівня [14].

Інфляційні процеси в Україні протягом 2022-2025 років формуються під впливом складних внутрішніх та зовнішніх чинників: воєнних дій; структурних змін в економіці; коливань валютного ринку та політики державного регулювання цін. З початком повномасштабної війни інфляція різко прискорилося, однак у наступні роки завдяки заходам НБУ,

фіскальній стабілізації та міжнародній підтримці спостерігається поступове її зниження. Нижче наведено узагальнені статистичні та прогнозні дані щодо динаміки індексу споживчих цін в Україні (табл.1).

Аналіз динаміки індексу споживчих цін свідчить про поступове відновлення цінової стабільності після піку інфляції у 2022 році. Якщо у 2022 році інфляція досягала 26,6% через шоки війни, то вже у 2023 році вона різко знизилася до 5,1% завдяки жорсткій монетарній політиці та стабілізації валютного ринку.

Таблиця 1 **Динаміка індексу споживчих цін в Україні, %**

Роки	Рівень інфляції, %	Джерело
2022	26,6	Державна служба статистики України [1]
2023	5,1	Державна служба статистики України [2]
2024	8,3	Національний банк України [11]
2025 (прогноз)	6,0	Національний банк України [11]
2026 (прогноз)	5,4	Національний банк України [11], Міністерство економіки України

Джерело: складено авторами на основі [1, 2, 11]

У 2024 році спостерігається підвищення до 8,3% через сезонні фактори та збільшення внутрішнього попиту, проте у 2025-2026 роках прогнозується повернення інфляції до помірного рівня в межах 5-6%, що відповідає цільовим орієнтирам НБУ. Це свідчить про перехід до стійкої макрофінансової рівноваги та поступове зміцнення довіри до грошово-кредитної політики держави.

Після аналізу узагальнених статистичних показників індексу споживчих цін (табл. 1) доцільно простежити взаємозв'язок між інфляцією, монетарною політикою та динамікою валютного курсу. Ці три чинники є ключовими елементами макроекономічної стабільності, адже саме через них реалізується вплив Національного банку України на ціни, інвестиційну активність та валютний ринок.

У період 2022-2025 рр. облікова ставка НБУ відігравала роль основного інструменту стримування інфляційного тиску. Її різке підвищення у 2022 році до 25 % стало реакцією на воєнну кризу та підвищення цін. Поступове зниження ставки у 2023-2024 рр. сприяло активізації кредитування, водночас не

створюючи надмірних ризиків для цінової стабільності. Водночас валютний курс гривні до долара США залишався важливим індикатором очікувань ринку: у 2022 році він зазнав різкої девальвації, але вже у 2023-2024 рр. спостерігається тенденція до поступової стабілізації.

Таким чином, для наочного відображення взаємозв'язку між рівнем інфляції, динамікою облікової ставки та коливаннями валютного курсу доцільно розглянути рисунок 1.

Порівняльний аналіз показує, що динаміка інфляції в Україні тісно пов'язана з політикою НБУ та станом валютного ринку. Підвищення облікової ставки у 2022 році допомогло знизити інфляційні очікування, а подальше поступове пом'якшення монетарної політики створило передумови для економічного відновлення. Попри певне коливання курсу гривні, загальна тенденція свідчить про поступову стабілізацію макрофінансового середовища, що є необхідною умовою для стійкого економічного зростання у післявоєнний період.

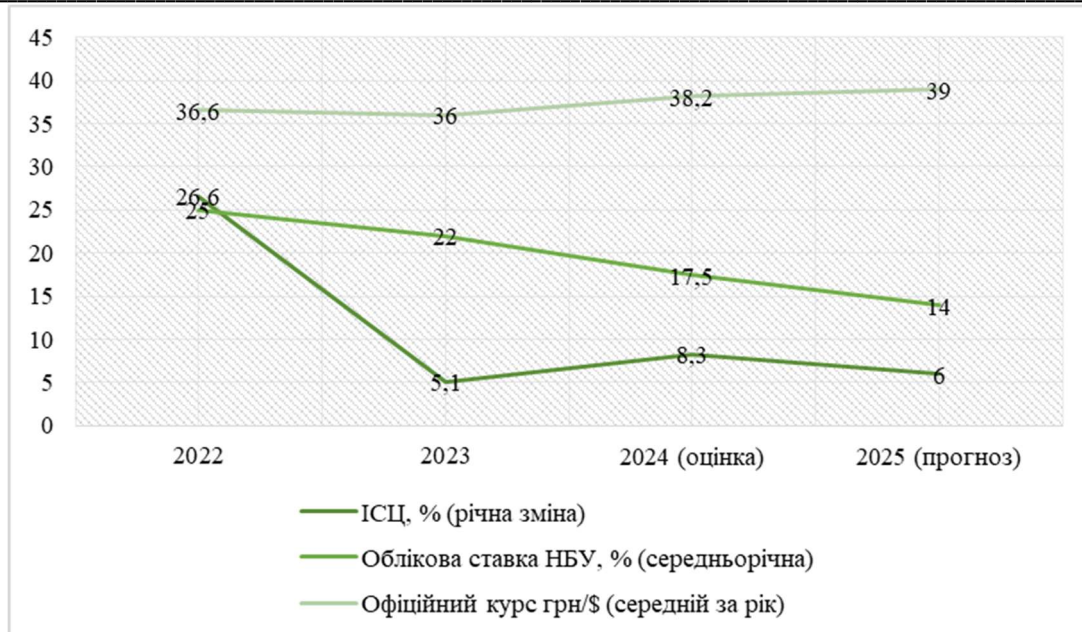

Рисунок 1 - Динаміка річної інфляції, облікової ставки НБУ та курсу гривні до долара США у 2022–2025 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [10-14]

Виходячи з проведеного аналізу інфляційних процесів та їх взаємозв'язку з монетарною політикою і валютною стабільністю, доцільно детально розглянути конкретні механізми та інструменти, які застосовувалися для подолання інфляції в Україні протягом 2022-2026 років.

Ефективність антиінфляційної політики залежала від комплексного підходу, що поєднував жорстку монетарну рестрикцію, фіскальну дисципліну, валютне регулювання та структурні реформи.

Розкриємо шість основних критеріїв подолання інфляції в Україні:

1. Монетарна політика як основний інструмент стримування інфляції. Національний банк України у відповідь на потужний інфляційний шок, спричинений війною, застосував жорстку монетарну політику, що стала найрішучішою за останнє десятиліття. Підвищення облікової ставки мало стратегічну мету, а саме: стимулювати заощадження замість споживання; обмежити надмірний попит і стримати грошову масу, яка зростала через емісійне фінансування бюджету. У 2023 році така політика дала помітні результати: рівень інфляції суттєво знизився, що засвідчило ефективність монетарної рестрикції у поєднанні з валютною стабілізацією. У подальшому НБУ діяв обережно, поступово пом'якшуючи політику відповідно до інфляційних ризиків, але водночас утримував облікову ставку на відносно високому рівні для запобігання повторному інфляційному сплеску. Таким чином, грошово-кредитна політика залишалася головним інструментом підтримання макроекономічної стабільності.

2. Валютна стабілізація та курсова політика. Валютний курс відігравав важливу роль у формуванні

інфляційних процесів, оскільки українська економіка значною мірою залежить від імпорту товарів, енергоносіїв і проміжної продукції. На початковому етапі війни НБУ запровадив фіксований курс гривні для запобігання панічним настроям і збереження довіри до національної валюти. Пізніше регулятор перейшов до політики керованої гнучкості, що дозволило поступово стабілізувати валютний ринок. Девальвація мала короткостроковий інфляційний ефект, однак водночас підтримала конкурентоспроможність експорту і допомогла збалансувати платіжний баланс. Вагомим чинником валютної стабільності стала міжнародна фінансова допомога, що дала змогу уникнути емісійного фінансування дефіциту бюджету та забезпечила необхідні валютні резерви для стабілізації курсу.

3. Фіскальна політика та відмова від емісійного фінансування. На початку війни уряд був змушений покривати бюджетні потреби за рахунок емісійних ресурсів, що посилювало інфляційний тиск. І лише завдяки міжнародній підтримці держава відмовилася від цього інструменту, що стало вирішальним чинником зниження інфляції та стабілізації грошового обігу. Надалі фіскальна політика зосередилася на збереженні бюджетної дисципліни, оптимізації видатків і пошуку збалансованого співвідношення між оборонними потребами, соціальною підтримкою та стримуванням цінової динаміки. Попри окремі коливання, зумовлені зростанням соціальних виплат і внутрішнього попиту, уряд і надалі дотримувався принципу координації дій з монетарною владою для запобігання розкручуванню інфляційної спіралі.

4. Структурні реформи та відновлення виробничих ланцюгів. Особлива увага приділялася

відновленню виробничих потужностей, транспортної та енергетичної інфраструктури, що зазнали руйнувань через бойові дії. Розвиток альтернативних логістичних маршрутів, підтримка аграрного сектору та енергетична диверсифікація сприяли стабілізації цінового середовища. Розширення використання відновлюваних джерел енергії та створення резервних потужностей підвищили стійкість енергосистеми до ризиків, а відновлення внутрішнього виробництва стало основою для зменшення імпоротної залежності та зміцнення продовольчої безпеки.

5. Регулювання цін та соціальний захист населення. У кризових умовах держава застосовувала адміністративні механізми стримування інфляції, зокрема встановлення граничних торговельних надбавок на соціально значущі товари. Ці заходи мали короткостроковий характер і спрямовувалися на недопущення різких цінових стрибків на продукти харчування й медикаменти. Водночас пріоритет залишався за ринковими механізмами регулювання. Для пом'якшення соціальних наслідків інфляції уряд реалізував програми підтримки населення: індексація пенсій; підвищення заробітних плат у бюджетній сфері та соціальних виплат. Це дозволяло частково компенсувати втрати купівельної спроможності, але водночас потребувало збереження балансу, щоб уникнути додаткового тиску на споживчий попит.

6. Прогнозні показники та стратегічні орієнтири на 2025-2026 роки. Прогнозні розрахунки свідчать про поступове повернення інфляції до цільових параметрів за умови збереження виваженої монетарної політики, міжнародної фінансової підтримки та відновлення економічної активності. Очікується, що у середньостроковій перспективі зберігатиметься тенденція до стабілізації валютного ринку та посилення довіри до грошово-кредитної системи. Серед основних ризиків залишаються безпекові виклики, енергетичні обмеження та залежність від зовнішнього фінансування. Проте поступове зниження інфляційних очікувань і комплексність застосованих заходів свідчать про формування умов для переходу до стійкої макрофінансової рівноваги, що стане основою післявоєнного відновлення економіки.

Отже, комплексне дослідження інструментів подолання інфляції в Україні показало, що ефективне стримування цінових процесів можливе лише за умови узгодженої дії монетарної, фінансової, валютної та структурної політики. Вирішальну роль у стабілізації

відіграла жорстка монетарна політика Національного банку, підтримана фінансовою дисципліною уряду та міжнародною фінансовою допомогою. Структурні реформи, спрямовані на відновлення виробництва, енергетики й логістики, створили основу для довгострокового зниження інфляційного тиску. Адміністративне регулювання цін і соціальні програми захисту населення дозволили пом'якшити негативний вплив інфляції на добробут громадян. В Україні сформовано передумови для поступового переходу до стійкої макрофінансової рівноваги та забезпечення цінової стабільності в середньостроковій перспективі.

Висновки. Аналіз інфляційних процесів в Україні у 2022–2025 роках демонструє поступовий перехід від гострого кризового шоку до контрольованої макроекономічної стабільності, що став можливим завдяки комплексному застосуванню монетарних, фінансових, валютних та структурних інструментів, міжнародній фінансовій підтримці та зростанню інституційної спроможності українських регуляторів. Послідовна монетарна політика Національного банку, спрямована на обмеження споживчого попиту, стабілізацію валютного курсу та контроль грошової маси, стала ключовим інструментом зниження інфляційного тиску. Водночас фінансова дисципліна, відмова від емісійного фінансування та масштабна міжнародна допомога створили основу для макрофінансової стабілізації. Розвиток структурних реформ, відновлення виробничих ланцюгів, диверсифікація енергетичних джерел і підтримка аграрного сектору посилили стійкість економіки до зовнішніх шоків. Запровадження соціальних програм і тимчасового державного контролю над цінами дозволило пом'якшити негативний вплив інфляції на населення, не порушуючи ринкових механізмів. Прогнозні оцінки підтверджують, що за умов збереження узгодженості між монетарною, фінансовою та структурною політикою інфляція у середньостроковій перспективі поступово повернеться до цільового рівня.

Отже, подолання інфляції в Україні базується на комплексному та збалансованому підході, що поєднує економічну жорсткість із політичною гнучкістю. Виважені дії уряду й Національного банку сприяли формуванню умов для відновлення економічної активності, зміцнення довіри до фінансової системи та переходу до стійкої макроекономічної рівноваги, яка стане підґрунтям для післявоєнного економічного зростання.

Література:

1. Державна служба статистики України. Індекс споживчих цін (інфляція) у 2022 році URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/ct/is_c/arh_isc_u.html
2. Інтерфакс-Україна. Споживча інфляція в річному вимірі за підсумками 2023 року сповільнилася до 5,1% Інтерфакс-Україна. 10.01.2024. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/960012.html>
3. Національний банк України. Інфляційний звіт. Квітень 2023 року. Київ: НБУ, 2023. 68 с. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-kviten-2023-roku>

4. Крючкова І. В. Макроекономічні аспекти інфляції в Україні. Економіка і прогнозування. 2021. № 3. С. 45–60. URL: <https://doi.org/10.15407/econforecast2021.03.045>
5. Лягутін В. Д. Інфляція і монетарна політика: сучасні підходи. Фінанси України. 2020. № 11. С. 23–38. URL: <https://doi.org/10.15407/finukr2020.11.023>
6. Барановський О. І. Фінансова безпека держави під інфляційним тиском. Економічний часопис-XXI. 2022. № 195(1-2). С. 15–25. URL: <https://doi.org/10.15407/econ21.195.015>.
7. International Monetary Fund. Ukraine: Request for an Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility. IMF Country Report No. 23/129. Washington, D.C., March 2023. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/03/01/Ukraine-Request-for-an-Extended-Arrangement-Under-the-Extended-Fund-Facility-530798>.
8. World Bank. Ukraine Economic Update: Navigating a Long War. Washington, D.C., 2023. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication/ukraine-economic-update>.
9. Національний банк України. Інфляційний звіт. Липень 2024 року. Київ: НБУ, 2024. 72 с. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit-lipen-2024-roku>.
10. Державна служба статистики України. Офіційні показники споживчої інфляції за 2024 рік URL: <https://ukrstat.gov.ua>.
11. Національний банк України. Коментар щодо рівня інфляції у жовтні 2024 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-rivnya-inflyatsiyi-u-jovtni-2024-roku>.
12. Національний банк України. Інфляційний звіт за жовтень 2024 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-pochne-znijuvatisya-z-seredini-roku-a-zrostannya-ekonomiki-prishvidshitsya--inflyatsiyniy-zvit>
13. Національний банк України. Коментар щодо рівня інфляції у травні та червні 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-rivnya-inflyatsiyi-v-travni-2025-roku>.
14. Національний банк України. Інфляційний звіт за липень 2025 року: прогноз на 2025–2026 роки URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-za-pidsumkami-2025-roku-znizitsya-do-odnoznakovogo-rivnya-a-zrostannya-ekonomiki-trivati--inflyatsiyniy-zvit>.
15. Мільман, Л. Кучмієва, Т. Фінансова політика держави в умовах цифровізації економіки. Цифрова економіка та економічна безпека : науково-практичний журнал. 2023. №8 (08). С. 173–177. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-29>.

References:

1. State Statistics Service of Ukraine. (2023). *Indeks spozhyvchykh tsin (inflatsiia) u 2022 rotsi* [Consumer Price Index (inflation) in 2022]. https://www.google.com/search?q=https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/ct/is_c/arh_isc_u.html
2. Interfax-Ukraine. (2024). *Spozhyvcha inflatsiia v richnomu vymiri za pidsumkami 2023 roku spovilnylasia do 5,1%* [Consumer inflation in annual terms slowed to 5.1% by the end of 2023]. <https://www.google.com/search?q=https://interfax.com.ua/news/economic/960012.html>
3. National Bank of Ukraine. (2023). *Inflatsiyniy zvit. Kviten 2023 roku* [Inflation Report. April 2023]. Kyiv: NBU.
4. Kriuchkova, I. V. (2021). Makroekonomichni aspekty inflatsii v Ukraini [Macroeconomic aspects of inflation in Ukraine]. *Ekonomika i prohnozuvannia* [Economics and Forecasting], (3), 45–60.
5. Lahutin, V. D. (2020). Inflatsiia i monetarna polityka: suchasni pidkhody [Inflation and monetary policy: modern approaches]. *Finansy Ukrainy* [Finance of Ukraine], (11), 23–38.
6. Baranovskyi, O. I. (2022). Finansova bezpeka derzhavy pid inflatsiynym tyskom [Financial security of the state under inflationary pressure]. *Ekonomichnyi chasopys-XXI* [Economic Annals-XXI], 195(1-2), 15–25.
7. International Monetary Fund. (2023). *Ukraine: Request for an Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility*. IMF Country Report No. 23/129. Washington, D.C.
8. World Bank. (2023). *Ukraine Economic Update: Navigating a Long War*. Fall 2023. Washington, D.C.
9. National Bank of Ukraine. (2024). *Inflatsiyniy zvit. Lypen 2024 roku* [Inflation Report. July 2024]. Kyiv: NBU.
10. Ekonomichna Pravda. (2023). *NBU u 2022 rotsi «nadrukuvav» dlia biudzhetu 400 miliardiv hryven* [NBU «printed» 400 billion hryvnias for the budget in 2022]. <https://www.google.com/search?q=https://www.epravda.com.ua/news/2023/01/2/695625/>
11. National Bank of Ukraine. (2024). *Pravlinnia Natsionalnogo banku ukhvalylo rishennia znyzyty oblikovu stavku z 13,5% do 13,0%* [The Board of the National Bank decided to reduce the key policy rate from 13.5% to 13.0%]. <https://www.google.com/search?q=https://bank.gov.ua/ua/news/all/pravlinnya-natsionalnogo-banku-uhvalilo-rishennya-zniziti-oblikovu-stavku-z-135-do-130>.
12. National Bank of Ukraine. (2024) Inflation Report for October 2024 [Electronic resource]. – Access mode: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-pochne-znijuvatisya-z-seredini-roku-a-zrostannya-ekonomiki-prishvidshitsya--inflyatsiyniy-zvit>.
13. National Bank of Ukraine. (2025) Comment on inflation level in May and June 2025 [Electronic resource]. – Access mode: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-rivnya-inflyatsiyi-v-travni-2025-roku>.
14. National Bank of Ukraine. (2025) Inflation Report for July 2025: forecast for 2025–2026. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-za-pidsumkami-2025-roku-znizitsya-do-odnoznakovogo-rivnya-a-zrostannya-ekonomiki-trivati--inflyatsiyniy-zvit>.
15. Milman L., Kuchmiiova T. (2023). Financial policy of the state in the context of digitalization of the economy. *Digital Economy and Economic Security*, (8), 173–177. <https://doi.org/10.32782/dees.8-29>.

